

عرضه و تقاضا: به درخواست‌هایی که برای خرید وارد سامانه بورس می‌شوند تقاضا و به درخواست‌هایی که برای فروش وارد می‌شوند عرضه گفته می‌شود. عرضه و تقاضای یک سهم تعیین‌کننده قیمت آن است.

نسبت قیمت به درآمد (E/P): ضریب تبدیل عایدات آتی و نمایانگر اقبال بازار نسبت به سهم موردنظر می‌باشد. همچنین نشان‌دهنده سال‌های باقیمانده تا بازگشت اصل سرمایه نیز می‌باشد. این نسبت در فضای بازار وجود دارد و درجه مطلوبیت سهم را بیان می‌کند. E/P حاصل قیمت سهم به سود آتی آن می‌باشد.

شرکت‌های سرمایه‌گذاری: شرکت‌هایی هستند که در سایر شرکت‌های بورسی و یا شرکت‌های غیربورسی سرمایه‌گذاری کرده و از محل درآمد سرمایه‌گذاری‌های خود به سهامدارانشان سود پرداخت می‌کنند. چنانچه فردی قصد سرمایه‌گذاری حرفه‌ای در بورس را نداشته باشد چندان مقرون به صرفه نیست که تمام شرکت‌های حاضر در بورس یا صنایع مختلف را بررسی کند. در این حالت خرید سهام شرکت‌های سرمایه‌گذاری توصیه می‌شود. مزیت دیگر خرید سهام شرکت‌های سرمایه‌گذاری تشکیل سبد سهام است که ریسک سرمایه‌گذاری را کاهش می‌دهد. البته طبیعی است که بازده این سهام نیز کمتر است.

یک شرکت سرمایه‌گذاری براساس پرتفوی خود ارزیابی می‌شود. پرتفوی شرکت‌های سرمایه‌گذاری در ایران معمولاً از دو قسمت بورسی و غیربورسی تشکیل شده است. ارزش پرتفوی بورسی یک شرکت سرمایه‌گذاری:

عبارتست از ارزش روز و بازاری سهام شرکت‌های بورسی تحت تملک یک شرکت سرمایه‌گذاری. برای محاسبه ارزش پرتفوی بورسی یک شرکت تعداد سهام تحت تملک در قیمت بازار سهم ضرب می‌شود. در صورتیکه ارزش پرتفوی بورسی بیشتر از ارزش روز بازار سهام موردنظر باشد نشان‌دهنده قابلیت رشد قیمت سهام شرکت سرمایه‌گذاری طی روزهای آتی خواهد بود.

ارزش پرتفوی غیربورسی یک شرکت سرمایه‌گذاری: یک شرکت سرمایه‌گذاری ممکن است در زمینه‌ای غیر از سهام شرکت‌های بورسی فعالیت کند. در این حالت ارزش آن فعالیت‌ها و یا سهام آن شرکت‌هایی که خارج از بورس می‌باشند را پرتفوی غیربورسی می‌نامند.

رویکرد محافظه‌کارانه در ارزش‌گذاری فعالیت‌های غیربورسی استفاده از بهای تمام شده سرمایه‌گذاری می‌باشد. اما با توجه به وجود تورم بالا در ایران، پس از گذشت چند سال بهای تمام شده از ارزش واقعی سرمایه‌گذاری فاصله زیادی می‌گیرد.

رویکرد دیگر استفاده از نسبت E/P می‌باشد. یعنی برای محاسبه ارزش یک سرمایه‌گذاری

غیربورسی، سود آن را در نسبت E/P شرکت‌های مشابه که در بورس فعالیت می‌کنند ضرب کرد تا

ارزش یک سرمایه‌گذاری غیر بورسی بدست آید. در نهایت مجموع ارزش سرمایه‌گذاری‌های غیربورسی از جمع ارزش هر یک از سرمایه‌گذاری‌ها بدست می‌آید.

شرکت‌های سرمایه‌گذاری معمولاً پرتفوی بورسی و غیربورسی خود را به صورت دوره‌ای از طریق ارائه اطلاعات به بورس اعلام می‌کنند.

شرکت‌های سرمایه‌پذیر:

شرکت‌هایی که بتوان سهام آنها را خریداری کرد شرکت‌های سرمایه‌پذیر نام دارند. بر طبق این تعریف کلیه شرکت‌هایی که در بورس سهام قابل معامله دارند شرکت‌های سرمایه‌پذیر می‌باشند.

سهام مدیریت:

معمولاً اشخاص حقیقی یا حقوقی مالک ۱۶ تا ۵۱ درصد سهام دارای سهام مدیریت می‌باشند.

شرکت‌های هلدینگ:

شرکت‌هایی که در چند شرکت که در یک زمینه مشترک فعال هستند سرمایه‌گذاری می‌کنند. بطور کلی هر شرکتی که سهام مدیریتی یک یا چند شرکت دیگر را در اختیار داشته باشد هلدینگ است. به عنوان مثال شرکت سیمان فارس و خوزستان هلدینگ صنعت سیمان است.

معاملات چرخشی :

معاملاتی هستند که خریدار و فروشنده دارای یک هویت

حقوقی هستند. اینگونه معاملات به جهت بازسازی اتفاق می‌افتد و در گزارش شفافیت توسط بورس اعلام می‌گردد.

سهامدار عمده :

طبق قانون به شخص حقیقی یا حقوقی که بیش از ۵ درصد سهام یک واحد تجاری را دارا باشد سهامدار عمده می‌گویند.

در ادبیات بورس هنگامی که صحبت از سهامدار عمده است منظور شخص حقیقی یا حقوقی است که مالک بیشترین درصد از سهام یک شرکت می‌باشد. هنگامی که صحبت از سهامداران عمده است، منظور کلیه اشخاصی است که مالک بیش از ۵ درصد سهام آن واحد می‌باشند.

سهامدار جزء :

طبق قانون به شخص حقیقی یا حقوقی که مالک کمتر از ۵ درصد سهام یک شرکت باشد سهامدار جزء گفته می‌شود.

هیأت مدیره :

مجموعه ای بین ۵ تا ۹ نفر که به پیشنهاد سهامداران عمده یک شرکت برای اداره آن معرفی می‌شوند. مدیر عامل :

شخصی که بالاترین سمت را در یک شرکت دارد و می‌تواند یکی از اعضای هیأت مدیره باشد. مدیر عامل مجری تصمیمات هیأت مدیره است و معمولاً از سوی سهامدار عمده شرکت پیشنهاد می‌شود.

اطلاعات میان دوره ای :

شامل اطلاعات تولید و فروش و مسائل مالی شرکت است که در دوره‌ها و فصول مختلف توسط شرکت‌ها ارائه می‌شود.

مفهوم E/P چیست؟

سهام گذاری ارزش منظور به استفاده پر عموماً و قدیمی افزایش از یکی سود به قیمت نسبت یا P/E است. هر چند محاسبه E/P بسیار ساده است اما تفسیر آن عملاً دشوار می‌نماید. در شرایط معینی این نسبت بسیار گویا و در زمان‌های دیگر کاملاً بی معنا جلوه می‌کند. از این رو، غالباً سرمایه‌گذاران این اصطلاح را نادریست به کار می‌گیرند و در تصمیماتشان بیش از حد لازم به آن وزن می‌دهند. در بخش‌های بعدی این مقاله ابتدا به تشریح و تبیین E/P می‌پردازیم، سپس چگونگی استفاده از این نسبت را در تجزیه و تحلیل سهام بازگو می‌کنیم، و سرانجام به شرایطی می‌پردازیم که نباید از این نسبت استفاده شود.

چيست P/E :

است سهم هر سود یا (Earning Per Share) ESP به (سهم قیمت یا P price) نسبت شده کوتاه P/E همان گونه که از نام آن پیدا است، برای محاسبه E/P آخرین قیمت روز سهام یک شرکت به سود هر سهم (EPS) آن تقسیم می‌شود. غالباً E/P در تاریخ‌هایی محاسبه می‌شود که شرکت‌ها اطلاعات EPS (معمولاً سه ماهانه) را افشا می‌کنند. این E/P را که بر مبنای آخرین EPS محاسبه می‌شود بعضاً E/P دنباله دار نیز می‌گویند. اما گاهی از EPS برآوردی برای محاسبه E/P استفاده می‌شود، این EPS معمولاً معرف سود برآوردی سال آینده است. در این صورت به E/P محاسبه شده E/P برآوردی یا پیش‌تاز گفته می‌شود.

محاسبه E/P گاهی روش سوومی هم دارد که مبتنی بر میانگین دو فصل گذشته و برآورد دو فصل باقیمانده سال است. تفاوت عمده ای بین این سه نوع وجود ندارد اما باید بدانید که از محاسبات داده‌های تاریخی واقعی در مقایسه با برآوردهای تحلیلگران مالی استفاده کنید. مشکل بزرگ محاسبه E/P مربوط به شرکت‌هایی است که سود آور نیستند و از این رو EPS منفی دارند. در خصوص چگونگی رفتار با این پدیده دیدگاه‌های متفاوتی وجود دارد. برخی فائل به وجود E/P منفی هستند، گروهی در این حالت E/P را صفر می‌دانند و بسیاری دیگر هم معتقدند که دیگر E/P محلی از اعراب ندارد.

به لحاظ تاریخی در بورس اوراق بهادار تهران عموماً میانگین E/P در دامنه $1/2$ تا $2/1$ تجربه شده است. نویسان E/P در این دامنه عمدتاً بستگی به شرایط اقتصادی هر زمان دارد. در حال حاضر میانگین E/P کل شرکت های پذیرفته شده در بورس تهران حدود $1/2$ است. همچنین E/P بین شرکت ها و صنایع می تواند کاملاً متفاوت باشد.

کاربرد E/P :

به لحاظ نظری، E/P يك سهم به ما می گوید که سرمایه گذاران چند ریال حاضرند به ازای هر ریال سود يك شرکت پرداخت نمایند. به همین جهت به آن ضریب سهام نیز می گویند. به عبارت دیگر اگر E/P يك سهم $2/1$ باشد بدین معنی است که سرمایه گذاران حاضرند $2/1$ ریال برای هر ریال از سود این سهم (که شرکت تولید می کند) بپردازند.

رشد سود :

آنچه در بحث بالا به آن پرداختیم رشد شرکت ها است. قیمت سهام بازتاب انتظارات سرمایه گذاران از ارزش و رشد آینده شرکت است. اما توجه کنید که اندازه سود (EPS) معمولاً مبتنی بر سود های در. کند رشد نیز سودش که داریم انتظار بنابرین دارد رشد انتظار شرکتی اگر. است گذشته (های EPS) نتیجه تفسیری بهتر از E/P آن است که خوشبینی بازار از آینده رشد يك شرکت را بازتاب می دهد. اگر E/P شرکتی بالاتر از میانگین بازار یا صنعت باشد بدین معنی است که بازار در ماه ها یا سال های آینده انتظارات بزرگی از سهم این شرکت دارد. شرکتی با E/P بالا باید سود های فزاینده ایجاد کند، در غیر این صورت قیمت سهمش سقوط خواهد کرد. مثالی از شرکت ایران خودرو گویای این بحث است. ارزانی یا گرانی :

سایر پایداری شرط به مثلاً. است سهم گذاری ارزش برای بهتری شاخص بازار قیمت با مقایسه در P/E متغیرها، سهمی با قیمت $2/1$ ریال و E/P برابر $2/1$ بسیار گران تر از سهمی با قیمت $1/2$ و E/P برابر $1/2$ است. توجه کنید که محدودیت هایی در این مثال وجود دارد. شما نمی توانید E/P های دو شرکت کاملاً متفاوت را برای ارزش گذاری بهتر آنها مقایسه کنید. به عبارت دیگر تعیین بالا یا پایین بودن E/P بدون توجه به دو عامل اصلی بسیار دشوار است: (؟) نرخ رشد شرکت و (؟) صنعت.

نرخ رشد شرکت : آیا اندازه رشد گذشته شرکت ها می تواند معرف نرخ های انتظاری از رشد آینده باشد؟ هر چند پاسخ این پرسش نمی تواند صریح باشد اما در عمل سرمایه گذاران برای پیش بینی سود (EPS) و محاسبه E/P از نرخ های رشد گذشته استفاده می کنند.

صنعت :

مقایسه شرکت ها تنها در صورتی فایده مند است که به يك صنعت تعلق داشته باشند، مثلاً شرکت های صنعتی که عمدتاً دارای ضرایب E/P پایین هستند. چون به رغم ثبات صنعت رشد پایینی دارند. از طرف دیگر شرکت های صنعتی به دلیل انتظار رشد از E/P های بالایی برخوردارند. حسابداری : سود يك اندازه حسابداری است که در محاسبه اش از اقلام غیرنقدی نیز استفاده می شود. معیارهای اندازه گیری سود بر طبق اصول حسابداری همگانی (GAAP) مقرر می شوند. این اصول در گذر زمان تغییر می کند و در هر کشوری نیز متفاوت از دیگر کشورها است. از این رو محاسبه سود (نتیجه در. شود ارائه متفاوت های صورت به تواند می حسابداری و دفترداری چگونگی به بسته EPS) مقایسه سودها (EPS ها) با یکدیگر گاهی به مقایسه سبب و پرتقال می ماند.

تورم :

در شرایطی که اقتصاد کشور تورم بالایی را تجربه می کند طبعاً کالاهای و هزینه های استهلاک به دلیل بالا رفتن هزینه های جایگزینی کالاهای و تجهیزات در مقایسه با سطح عمومی قیمت ها کم نمایی می شود. بنابرین در زمان های تورمی E/P ها عموماً پایین تر می آیند زیرا بازار سودها را که به صورت ساختگی به بالا گرایش دارد تخریب شده می بیند. بررسی E/P همانند تاملی نسبت ها در گذر زمان برای پی بردن به روند آن ارزشمند است. تورم این بررسی را دشوار می کند زیرا اطلاعات گذشته در امروز از فایده مندی کمتری برخوردارند.

تفسیری دیگر :

که است آن معنای به بلکه. است شده نمایی کم شرکت يك ارزش که نیست معنی بدین لزوماً پایین P/E بازار معتقد است شرکت در آینده نزدیک با مشکل روبه رو خواهد شد. سهمی که قیمتش پایین می آید

معمولاً دلیلی دارد.

عمده ترین دلیلش این است که سود شرکت کمتر از سود انتظاری اش خواهد بود. این مسئله E/P دنباله دار بازتابی ندارد مگر آن که سود در عمل نیز محقق گردد.

تنها به اتکای E/P سهام خرید :

یکی از پر بسامدترین اشتباهاتی که سرمایه گذاران غیر حرفه ای مرتکب می شوند خرید سهام صرفاً به اتکای E/P بالا یا پایین است. توجه کنید که ارزشیابی سهام تنها با تکیه بر شاخص های ساده ای مانند هیچ و باشد سهم ارزش نمایی بیش معنی به است ممکن بالا P/E. است نادرست و انگارانه ساده P/E تضمینی وجود ندارد که بعداً به سرعت پایین نیاید. ضمناً توجه کنید که حتی اگر ارزش سهمی کم نمایی شده باشد ممکن است ماه ها یا حتی سال ها طول بکشد تا بازار ارزش آن را اصلاح نماید.

در هر صورت تجزیه و تحلیل سهام امری بسیار پیچیده تر از دانستن چند نسبت ساده است. به عبارت دیگر هر چند کلیدی برای معمای ارزش گذاری سهام است اما تمام آن نیست. از این رو توصیه می شود که سرمایه گذاران برای خرید سهام با خبرگان سرمایه گذاری رایزنی نمایند. پاسارگاد نیک آماده است تا سرمایه گذاران علاقه مند را با قواعد سرمایه گذاری آشنا سازد.

نتیجه گیری :

همه چیز با به عبارتی حرف آخر را درباره ارزش سهم نمی گوید اما برای مقایسه شرکت های يك صنعت، كل بازار یا روند تاریخی E/P يك شرکت سودآور است.

به یاد بسپارید که :

الف - E/P يك نسبت است و از تقسیم P یا PRICE یا قیمت روز سهم به EPS یا E یا سود هر سهم به دست می آید.

ب- سه نوع EPS به نام های EPS دنباله دار، آینده و میانگین وجود دارد.

ج- به لحاظ تاریخی، میانگین E/P ها در بازه $??/? - ??/?$ قرار می گیرد.

د- به لحاظ نظری، E/P يك سهم به ما می گوید که سرمایه گذاران حاضرند چند ریال به ازای هر ریال سودپردازند.

ه - تفسیر بهتری از E/P این است که آن بازتاب خوشبینی بازار از آینده رشد يك شرکت است.

و- E/P در مقایسه با قیمت بازار شاخص بهتری برای ارزش گذاری يك سهم است.

ز- بدون در نظر گرفتن نرخ های رشد صنعت، صحبت از بالا یا پایین بودن E/P يك شرکت بی معناست.

ح- تغییر در اصول حسابداری شامل وجود چندین روش مجاز برای سود (EPS) تجزیه و تحلیل E/P را دشوار می کند.

ط- E/P ها عموماً در زمان تورم حاد پایین تر می آیند.

ی- تفاسیر بسیاری پیرامون دلیل پایین بودن E/P يك شرکت وجود دارد.

ك- تنها به اتکای ضریب E/P اقدام به خرید و فروش سهام نکنید.

سهامداران چه حقوق و تعهداتی دارند؟

یکی از شرایط پذیرش سهام شرکت ها در بورس آن است که صورت سهامی عام باشند. هرفردی با خرید يك یا چند سهم از سهام يك شرکت سهامی، دارای حقوقی میشود که امکان نقض آن وجود ندارد. حقوق ناشی از مالکیت سهم متعدد است و در موارد مختلف قانون تجارت به آنها اشاره شده است. به طور کلی این حقوق به دو دسته: حقوق مالی و غیر مالی تقسیم می شود.

حقوق مالی ناشی از مالکیت سهام بر چند نوع است، حق سهم شدن در سود، حق تقدم در خرید سهام جدید و حق سهم شدن در دارایی شرکت. البته برخی حقوق مالی متفرقه نیز وجود دارند که از جمله آنها حق مخالفت با افزایش تعهدات بدون رضایت سهامدار است.

حق سهم شدن در سود شرکت :

یکی از اهداف خریداران سهم يك شرکت، آن است که در سود آن شرکت، سهم شوند. میزان سود هر سهامدار در مجمع عمومی عادی سالانه شرکت تعیین می شود. منظور از سود، سود قابل تقسیم است که شامل این موارد می شود:

سود خالص سال مالی شرکت منهای زیان های سال های مالی قبل و اندوخته قانونی (نصف سود خالص هر سال) و سایر اندوخته های اختیاری، به علاوه سود قابل تقسیم سالهای قبل که تقسیم نشده است. نحوه پرداخت سود قابل تقسیم را نیز، مجمع عمومی تعیین می کند. اگر مجمع عمومی در این خصوص،

تصمیمی نگرفته باشد، هیأت مدیره شرکت نحوه پرداخت را تعیین خواهد کرد. ولی در هر حال پرداخت سود به صاحبان سهام باید ظرف هشت ماه پس از تصمیم مجمع عمومی را جع به تقسیم سود انجام شود.

حق تقدم در خرید سهام جدید شرکت :

از آنجا که سهامداران يك شرکت خواهان حفظ حقوق وموقعیت خود در شرکت هستند، انتظار دارند در هنگام افزایش سرمایه و انتشار سهام جدید از سوی شرکت، نسبت به سایر خریداران اولویت داشته باشند. به همین دلیل، ابتدا شرکت به سهامداران قبلی خود پیشنهاد فروش سهام می کند. آنها نیز در استفاده و یا صرف نظر کردن از این حق، مختارند. اما از آنجا که قیمت پیشنهادی فروش سهام شرکت، با قیمت بازار سهام متفاوت است، سهامداران معمولاً از این حق تقدم استفاده می کنند.

حقوق غیر مالی :

حقوق غیر مالی ناشی از مالکیت سهام بر چند نوع است: حق رای، حق انتقال سهام، حق اطلاع حق رای :

بدیهی ترین حقی که سهام دار در شرکت دارد، حق رای است. سهام دار با استفاده از حق رای خود در مجمع عمومی، در امور شرکت، همچون انتخاب اعضاء هیأت مدیره و بازرسان شرکت، تغییرات سرمایه، تقسیم سود، تغییرات اساسنامه، انحلال شرکت وسایر موارد، مشارکت می کند. حق رای سهامداران نسبی است و هرکس تعداد سهام بیشتری داشته باشد، حق رای بیشتر بیشتری نیز خواهد داشت. حق رای سهامدار می تواند از طریق اعطای وکالت نیز اعمال شود.

حق رای به دو صورت ساده وتجمعی اعمال می شود. در رای گیری ساده هر سهم يك رای دارد. در این نوع رای گیری، سهامداران اقلیت نمی توانند حتی يك عضو هیأت مدیره را انتخاب کنند و کلیه اعضاء هیأت مدیره را سهامداران اکثریت بر می گیرند. برای حل این معضل، از روش رای گیری، تجمعی استفاده می شود. در این نوع رای گیری، تعداد آرای هر رای دهنده در تعداد مدیرانی که باید انتخاب شوند، ضرب شده و حق رای برای هر رای دهنده، برابر با حاصل ضرب مذکور خواهد بود، در نتیجه رای دهنده می تواند آرای خود را به يك نفر بدهد یا آن را بین چند نفر تقسیم کند. بدین ترتیب سهامداران اقلیت نیز می توانند در چنین هیأت مدیره ای تاثیر گذار باشند و نماینده ای در هیأت مدیره داشته باشند.

حق انتقال سهام :

هر سهام داری، حق انتقال سهام خود را به دیگری دارد. انتقال سهام با نام از طریق امضای دفتر ثبت سهام شرکت از سوی سهامدار یا نماینده قانونی وی انجام می شود. انتقال سهام از يك سهامدار به فرد دیگر در شرکت های سهامی عامی عام ، نیازی به موافقت هیأت مدیره یا مجمع عمومی ندارد .

حق اطلاع :

حق اطلاع سهامداران از وضعیت شرکت ، وسیله ای برای اجرای درست حق رای است. هر سهامداری می تواند از پانزده روز قبل از انعقاد مجمع عمومی در مرکز شرکت ، به صورتحساب ها مراجعه کند و از تراز نامه و حساب سود و زیان و گزارش عملیات مدیران و گزارش عملیات مدیران و گزارش بازرسان رونوشت بگیرد . همچنین ، باتوجه به آن که اساسنامه ، از سهامداران نوعی قرار داد بین موسسین و سهامداران است ، هر يك حق دارند نسخه ای از اساسنامه را دریافت کنند. در برخی موارد نیز شرکتها از طریق پست یا انتشار اطلاعات یا دوتنامه در روزنامه های کثیرالانتشار ، از سهامداران خود برای تشکیل مجمع عمومی عادی دعوت به عمل می آورند .

تعهدات سهامدار :

تنها تعهد يك سهامدار در شرکت سهامی ، پرداخت مبلغ سهم است و اگر به این تعهد خود عمل کند ، به عنوان صاحب سهم تعهد دیگری ندارد . سهامدار هیچگونه تعهد شخصی در قبال طلبکاران شرکت ندارد و اگر شرکت بنا به دلایلی قادر به پرداخت دیون خود نباشد ، نمی توان به سهامداران رجوع کرد . همچنین تعهدات سهامداران همان است که قبول کرده اند و نمی توان با تغییر اساسنامه تعهد جدیدی بر عهده آنان گذاشت یا تعهدات فعلی آنان را افزایش داد . در این زمینه قانون نیز به صراحت عنوان کرده است که هیچ مجمع عمومی نمی تواند تابعیت شرکت را تغییر دهد و یا هیچ اکثریتی نمی تواند بر تعهدات صاحبان سهم بیفزاید .

سفارش :

تقاضای خرید یا فروش اوراق بهادار بوده که توسط مشتریان به کارگزاران ابراز می گردد و دارای قیمت

و نوع سفارش است.
 قیمت سفارش :
 قیمتی است که توسط مشتری به کارگزار ابراز و به یکی از اشکال قیمت باز یا قیمت محدود می باشد.
 قیمت سفارش باز :
 در مواقعی که خریدار یا فروشنده تعیین قیمت را به کارگزار واگذار می نماید کارگزار دارای سفارش معامله با قیمت باز می باشد.
 قیمت سفارش محدود :
 در مواقعی که خریدار یا فروشنده حداقل یا حداکثر قیمت را برای سفارشات خود تعیین می نماید کارگزار دارای سفارش معامله با قیمت محدود می باشد.
 نوع سفارش :
 نوع اوراق بهاداری است که توسط مشتری به کارگزار ابراز و به یکی از اشکال سفارش باز یا محدود یا مشروط می باشد.
 نوع سفارش باز :
 در مواقعی که خریدار یا فروشنده تعیین اوراق بهادار را به کارگزار واگذار می نماید کارگزار دارای سفارش باز می باشد. در این نوع سفارش مبلغ کل سفارش باید مشخص گردد.
 نوع سفارش محدود :
 در مواقعی که خریدار یا فروشنده نوع اوراق بهادار را مشخص نماید کارگزار دارای سفارش محدود می باشد. در این نوع سفارش نیز مبلغ کل سفارش باید مشخص گردد.
 نوع سفارش مشروط :
 در مواقعی که خریدار یا فروشنده سفارش خود را تحت شرایط خاصی به کارگزار ابراز نماید کارگزار دارای سفارش مشروط می باشد. شرط در این نوع سفارش باید مصرحاً قید گردیده و امکان اجرای آن فراهم باشد.

منبع: گلدن بورس